

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20.05.2013
Sayı: 338

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Anayasamızın 43'üncü maddesi ile güvence altına alınmış olan "Kıyılardan yararlanma" hakkı; son on yıl içerisinde çıkartılan yasal düzenlemeler ile sekteye uğratılmıştır ve yakın gelecekte tamamen işlemez bir hale gelecektir. Söz konusu tüm bu yasal düzenlemelerin oluşturduğu yap-boz bir araya getirildiği takdirde; bundan yirmi yıl sonra kıyılarımızın alacağı yeni beton düzen, çevremizin ve doğamızın içine düşeceği acınası durum ve toprakları ellerinden alınmış vatandaşlar ile iktidarın zenginleştirdiği bir grup insanın oluşturduğu büyük resmi görmek hiçte zor değildir. Yaşanan ve yaşanması muhtemel sorunların araştırılması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Av. Mahmut TANAL
CHP İstanbul Milletvekili

Kadir Sokun
İST. M.İ.

Ali Haydar ÖNER
İsparta M.İ.

M.İ.

Serpin. Tanırsın

R.İ.

M. SERDAR SOYDAN
Gaziantep M.İ.

İST. M.İ.

Kanıs. Topal
Ankara M.İ.

Candan Güler
Zelaz M.İ.

Hegeler Aker
Kocaeli M.İ.

Asub. Ahmet Aras
Balıkesir M.İ.

Cy

İST. M.İ.

Mehmet S. Karamoğlu

K.İ. M.İ.

Mehmet Htal. Koplun
Kocaeli M.İ.

İST. M.İ.

HASAN ÖREN
MAKİDA M.İ.

Ali SARIBAŞ
Zelaz M.İ.

Kamık Barutçu
Balıkesir M.İ.

Celal DURSÖN
İST. M.İ.

GENEL GEREKÇE

2 Nisan 2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Kıyı Yönetmeliğinde Değişiklik Yönetmeliği ile üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin kıyı politikasında değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu değişiklik ile kıyı şeridinde yapılaşmanın önünün açılması sağlanmıştır. Kıyılardan halkın özgürce yararlanabilmesi için sahil şeridi tanımı önem taşımaktadır. Yapılan değişiklik ile kıyı şeridinin sınırları “doğal eşiklere” belirlenirken yeni yönetmelik ile “uygulama imar planı” ile belirleneceği belirtilmiştir. Aynı yönetmelik ile yat limanlarına konaklama olanaklarının sağlanması imkanı vermiş böylelikle limanı olan lüks otellerin işletmesinin önü açılmıştır. Kıyı yönetmeliğindeki bütün bu yeni hükümler, “kıyıların kamu yararına ve topluma açık kullanımı” için zaten yetersiz olan hükümleri “kıyıyı koruma”ya yönelik değil de, yapılaşma olanaklarının daha da artırılması doğrultusunda değiştiriyor. Anayasamızın 43üncü maddesinde Kamu Yararı üst başlığını taşıyan Kıyılardan Yararlanma maddesi ile kıyıların kullanım amaç ve esasları düzenlenmiştir.

Bu konudaki en önemli kurallar olan “denize yaklaşma mesafeleri”ne kesinlikle uyulmasını sağlayacak hiçbir yeni düzenlemeye yer verilmemiş olması ise yönetmelik değişikliğinin öncelikle “rant amaçlı” olduğuna dair yeterli fikri veriyor.

18 Mayıs 2012 Resmi Gazete’de yayımlanan 6302 sayılı Tapu Kanunu ve Kadastro Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile yabancıların Türkiye’de taşınmaz edinmelerine yönelik 2644 sayılı Tapu Kanunu ve 3402 sayılı Kadastro Kanunu’nda çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişikliklerin en önemlisi hiç şüphesiz, 1934 yılından bu yana Türkiye’de yabancıların gayrimenkul edinmesinde uygulanan "Karşılıklılık İlkesi" kaldırılmasıdır. 6302 sayılı Kanunun 35. Maddesine göre "Kanuni sınırlamalara uyulmak kaydıyla, uluslararası ikili ilişkiler yönünden ve ülke menfaatlerinin gerektirdiği hallerde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ülkelerin vatandaşı olan yabancı uyruklu gerçek kişiler Türkiye’de taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinebilirler". Dolayısıyla Türkiye’den gayrimenkul satın almak isteyen yabancı uyruklu gerçek kişilerin, vatandaşı olduğu ülke ile Türkiye arasında karşılıklılık ilkesinin mevcut olduğuna bakılmayacak, belirtilen şartların mevcut olması ve Bakanlar Kurulu’nun uygun görmesi sonucunda söz konusu kişiler Türkiye’de gayrimenkul satın alabileceklerdir. Hükümetin önceden çıkardığı kanunlar ile yabancıların gayrimenkul mal edinmesinde uluslararası hukuk ölçütü olan karşılıklılık ilkesi kaldırılarak yalnızca ekonomik dar boğazda olan ülkelerin benimsediği bir ilke ile yabancıların mal edinmesinin önü açılmıştır.

Çevreye zarar verecek faaliyetler Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanan Yönetmeliklere müdahale edilerek çevrenin korunması prosedürlerinin dışına taşınmıştır. Meraların korunmasına ilişkin mevzuata müdahale edilerek meralar amaç dışı kullanımlara açılmıştır. Zeytinlik ve tarım alanlarının korunmasına ilişkin mevzuata müdahale edilerek zeytinlik ve tarım alanları talana açılmıştır. Su havzalarının korunmasına ilişkin mevzuat su havzalarının korunmamasının aracı haline getirilmiş durumdadır. Diğer yandan; Sanayi, madencilik, enerji, M. M. inşaat ve turizm konulu mevzuatın içine koruma mevzuatı hükümlerinin uygulanmayacağına

ilişkin düzenlemeler yerleştirildi. Örneğin orman alanlarında turizm yatırımının usul ve esasları Turizm Teşvik Kanunu içine yerleştirildi.

2008 tarihinde Kıyı Kanunu değiştirilerek turizm tesisleri, konaklama tesisleri ve spor tesislerinin kıyılarda yapılabileceği düzenlenmiştir. 2008 tarihli Turizmi Teşvik Kanunu ile kıyılarda oluşturulan turizm bölgelerinde yerli ve yabancı özel kişilere 75 yıla varan sürelerle aynı hak tesisine imkan tanınmış, kıyılarda ve hatta deniz alanlarında imar planları ile yapı yapılabileceği düzenlenmiştir.

Aynı zamanda Orman Kanun'unda düzenlenen orman vasfını kaybetmiş arazilerin değerlendirilmesine yönelik kamuoyunda 2B olarak bilinen arazilerin satışlarında son derece yüksek rayiç bedeller belirlenerek topraktan bugüne kadar faydalanan bölgenin yerlisi vatandaşın kendi toprağından uzaklaştırıldığı görülmektedir.

Söz konusu tüm bu yasal düzenlemelerin oluşturduğu yap-boz bir araya getirildiği takdirde; bundan yirmi yıl sonra kıyılarımızın alacağı yeni beton düzen, çevremizin ve doğamızın içine düşeceği acınası durum ve toprakları ellerinden alınmış vatandaşlar ile iktidarın zenginleştirdiği bir grup insanın oluşturduğu büyük resmi görmek hiçte zor değildir.

Anayasamızın 43üncü maddesi ile güvence altına alınmış olan "Kıyılardan yararlanma" hakkının son on yıl içerisinde çıkartılan kanunlarla sekteye uğratıldığı ortadadır. Kıyıların bugün; turizm patronlarının, büyük sermaye kuruluşlarının bakanlar kurulu kararları ile yerli, yabancı yatırımcı fark etmeksizin yatırımlarına açılabilmesi ve bir rant kapısı olmasının önü açılmıştır. Söz konusu kanunların ve uygulamanın yarattığı yeni düzeni ve sorunları araştırmak Meclis çatısı altında yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Üç tarafı denizlerle çevrili bu cennet vatanın bu toprağın gerçek sahibi milletimizce kullanılması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

